

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 70. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789537168/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

det næsten var umuligt at få mig til at klæde mig på; indhyllet i et stort sjal satte jeg mig hen og grublede over mine ulykkelige forhold, uden at jeg øjnede muligheden af, at dette nogensinde kunne blive anderledes.

[Lige overfor os i Pilestræde boede en købmand, på hvis kontor der sad et ungt menneske med et mørkt og trist udseende; når jeg da, indhyllet i mit sjal, satte mig ved vinduet og så over på denne unge bedrøvede mand, tænkte jeg tit: »Vi to stakler har det ikke godt!» Hver morgen gik jeg min vante gang til danseskolen med min søster, i angst for hende og hendes sygdom; ved enhver uventet bevægelse af hende gøs det i mig, thi jeg troede straks, det var forløbere til det rædsomme slag, som desværre indfandt sig hyppigere, jo ældre hun blev. Underligt var det, at medens jeg her hver morgen gik min sørgelige gang, nedtrykt på legeme og sjæl, negligerende mit ydre, med øjnene fæstede på brostenene, sad der en mand oppe i et hus i Pilestræde nær ved vor bolig – dette har jeg mange år efter erfaret af en læge, som var min ven – hver morgen i sit vindue for at se mig gå forbi, og som led i den grad af en heftig lidenskab for mig unge barn, at min ven, som var læge hos ham og hans fortrolige i denne sag, havde sin fulde hyre med at stille ham til ro; og hver dag måtte han gå til ham for at tale med ham om mig og de planer, som han lagde for at vinde mig, og som han atter forkastede. »Ofte, når jeg om formiddagen besøgte ham,« fortalte min ven, »var han i en tilstand, som grænsede til vanvid. De ved ikke,« lagde han til, »hvad jeg har lidt med denne min begavede ven for Deres skyld. Jeg kunne ikke få ham til at spise, ikke til at drikke, ikke til at klæde sig på, endstige til at udføre de forretninger, der pålød ham som embedsmand. En dag,« fortsatte han videre, »da han var i en tilstand, som virkelig i høj grad foruroligede mig, fik jeg med utrolig nøje og egen opofrelse lokket ham til at køre ud med mig i skoven, håbende at luften skulle gøre et velgørende indtryk på ham; og mit håb slog for så vidt heller ikke fejl; styrket og opmuntret kørte han atter hjemad med mig; da ville hans og min onde skæbne, at vi netop skulle møde Dem, der kom kørende med Deres saskende og Herman, og nu var alt tabt. Der rygte, der gik, at De var forlovet med denne mand, som han nu så Dem køre med, gjorde ham rent rasende, han kom hjem i en ulykkelig sjæls-

tilstand, ville atter forsøge på at få adgang til Deres forældre i håb om muligt at vinde Dem, så at De straks efter Deres konfirmation kunne forlade teatret og da blive hans hustru. Det nyttede ikke, at jeg foreholdt ham Deres ungdom, at han var mange år ældre, at De ikke ville forlade teatret, at han ikke var i besiddelse af et ydre, der kunne fængsle en ung pige etc. etc. Intet hjalp.«
– Senere i mit liv har jeg mødt denne af mange agtede og begavede mand og lært ham at kende, uden at han nogensinde har anet, at jeg kendte til hans tidligere lidelseshistorie. Hvad er det dog for en magt, der indgyder en sådan følelse? Ja, dette spørgsmål vil vel til evige tider blive ubesvaret.]

MIN HEMMELIGE VERDEN

Men hvorledes gik det til, at jeg til trods for den trykkende melankoli i hjemmet kunne fremtræde frisk og løftet i kunsten? Hvad bevirkede denne dobbelthed i disse to verdener? Det var en tredje for alle andre end mig selv hemmelig verden, som jeg med min fantasi, min romantik, mit sværmeri havde omgivet mig med. Denne verdens befolkning bestod i små, dejlige, lyshårede børn, som jeg kaldte mine alfer, og hvis nærhed ingen kunne fornemme uden jeg selv. I skoven, på havet, i mit hjem følte jeg dem dag og nat ved min side. Når skyerne på himlen sammenhobede sig i horisonten ved solens nedgang, glimtrende indfattet af de guldbræmmede kanter af solens sidste stråler, da så jeg mine små alfers hoveder kigge ud af det bløde skyhav, idet de venligt nikkede til mig. Af dette sværmeri fødtes mine »blå længsler«, thi min længsel var bestandigt stor efter at komme op til dem. Hændte der mig noget held, fik jeg et stille ønske opfyldt, da var min første tanke: dette kan jeg takke mine små veninder for. Og lidt efter lidt levede jeg mig i den grad sammen med min hemmelige verden, at min tilværelse, mit liv egentlig bestod heri, medens jeg i det daglige hverdagsliv gik omkring som en drømmende. I kunsten og i omgang med mine alfer var jeg først ret i vågen tilstand. Kort sagt, jeg var en lille hedning, der ikke var oplyst om, at der er én sand Gud, vi har at holde os til. Mit fadervor holdt jeg dog stadig fast ved fra det øjeblik, jeg hin aften som barn havde lyttet